

Катедра: „Информатика и софтуерни науки”
Дисциплина: „Паралелна обработка на информацията”

КУРСОВ ПРОЕКТ

Тема:

Създаване на многонишкова програма за сумирането на дължимите суми от фактури, намиращи се в голям файл, представляващ единствен ресурс

Изследване на време, скорост, ускорение и ефективност при различен брой нишки посредством паралелно изпълнение

Десислава Емилова Милушева
ИСН, курс III, гр. 77,
Фак. № 471219007

Разработил: .....

/ Десислава Милушева /

Проверил: .....

/ доц. д-р инж. Десислава Иванова /
/ ас. Емануил Дончев /

София, 2022 г.

Съдържание

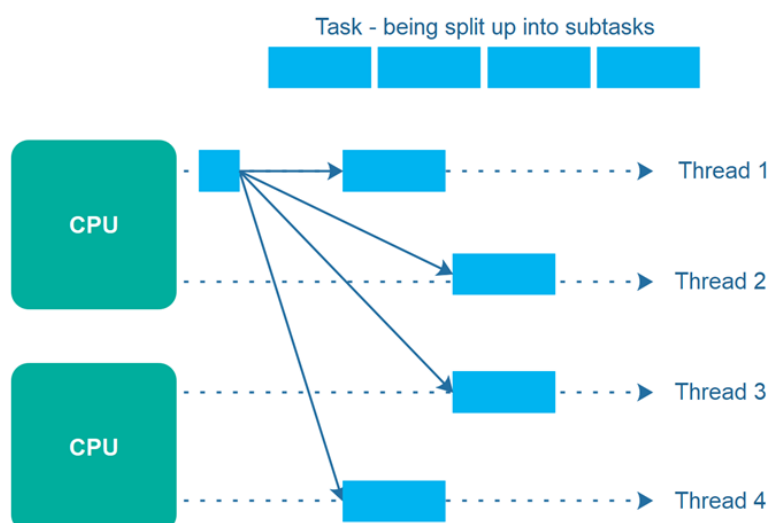
Част 1 - Въведение и приложение	3
Въведение	3
Приложение	4
Част 2 - Описание на заданието	4
Описание на заданието	4
Модел на паралелните изчисления	5
Част 3 - Имплементация на Java	6
Код на Java	6
Експериментална технологична рамка	13
Част 5 - Резултати от експеримента	16
Част 6 - Заключение	20

Част 1 - Въведение и приложение

1. Въведение

Изпълнението на множество задачи едновременно (т.н. multithreading) е способността на всяка операционна система да има повече от една програма, работеща в един и същи момент от времето. Например, можем да принтираме, докато редактираме или изтегляме имейла си, или да слушаме музика от музикалният плеър, докато разглеждаме снимки от галерията. В днешно време всеки компютър има повече от един процесор, но броят на едновременно изпълняваните процеси не е ограничен от броя на процесорите. Операционната система заделя отрязъци от време за всеки процес, създавайки впечатление за паралелна обработка. Многонишковите програми разширяват идеята за изпълнение на много процеси едновременно, като я спускат с едно ниво по-ниско: отделните програми ще изглежда да изпълняват множество задачи едновременно.

Езиците за програмиране поддържат различни подходи свързани със паралелното програмиране, включително програмиране с нишки, стартиране на подпроцеси и други различни трикове. В този курсов проект ще бъдат представени и разгледани някои концепции, свързани с различни аспекти на едновременното програмиране, включително техники за програмиране с обща нишка и подходи свързани с това как едно приложение може да паралелизира изпълнението на една задача - обикновено чрез разделяне на задачата на подзадачи, които могат да бъдат изпълнени паралелно.

2. Приложение

Обхватът на приложение на multithreading-a е изключително голям и почти всяко приложение или програма използва повече от една нишка, по време на своето изпълнение, като така се оптимизира и самото действие, бързина и работа. Например, нека разгледаме случай на приложение, при който имаме компютър с едноядрен процесор. Това означава, че задачите, които трябва да бъдат изпълнени като част от приложение, не могат да постигнат напредък по едно и също време, тъй като процесорът е в състояние да работи само върху една задача в даден момент. Изпълнението на множество задачи едновременно означава, че процесорът извършва превключване на контекста, така че няколко задачи да могат да се изпълняват едновременно.

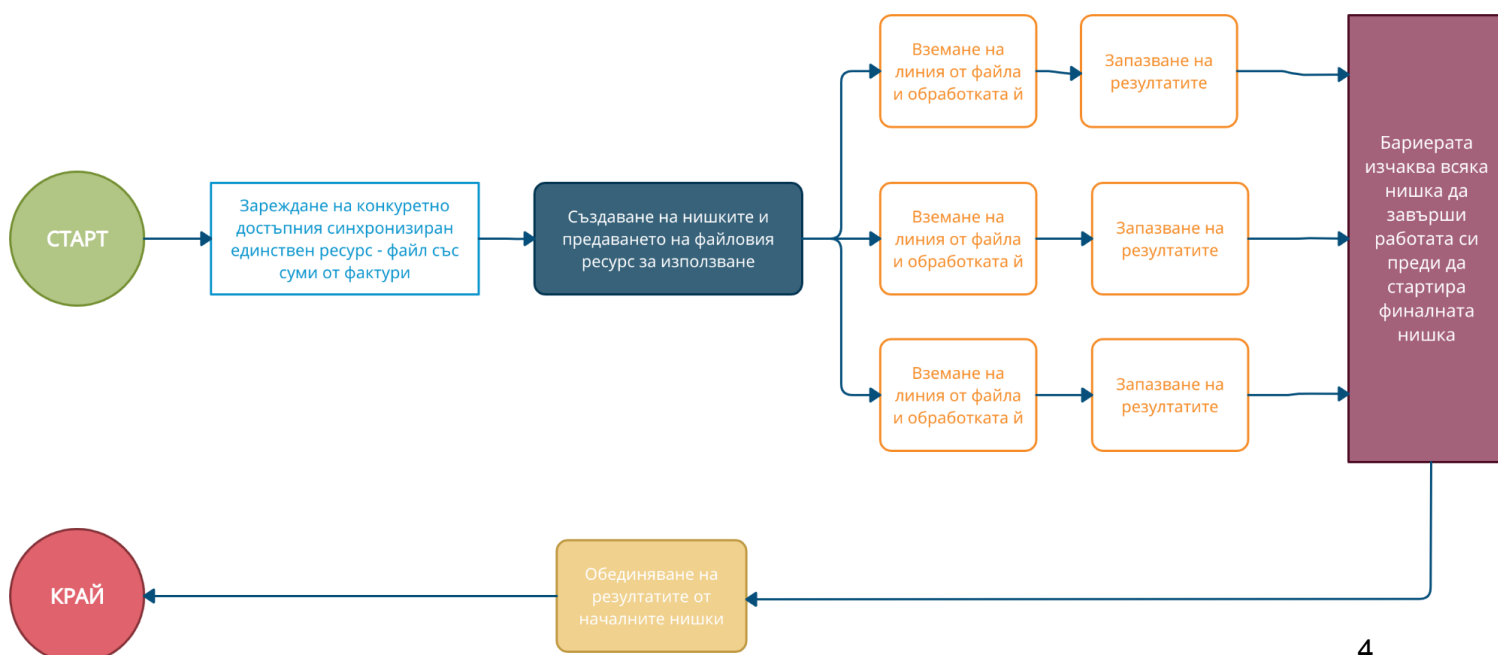
Част 2 - Описание на заданието

1. Описание на заданието

Да се създаде многонишкова програма за сумирането на дължимите суми от фактури, намиращи се в голям файл, представляващ единствен ресурс. Резултатите от извършването на сумирането от всяка отделна нишка трябва да бъдат сумирани и изведени, след като всяка от нишките е завършила изпълнението си.

2. Модел на паралелните изчисления

Визуално, процесът на програмата може да бъде репрезентиран по следния начин:

След стартиране на програмата и основната (main) нишка, първо се зарежда конкурентно достъпният файл, който е и единствен ресурс, а именно файлът със суми от фактури. Веднага след това се създават и останалите нишки (FileLineProcessingThreads), които ще работят върху файловия ресурс. Всяка нишка взема линия от файла и я обработва, като след това запазва резултата. Създадена бариера (CyclicBarrier) изчаква всяка от нишките (FileLineProcessingThreads) да завърши работата си. Накрая се стартира финална нишка (ResultFinalizationThread), която да обедини резултатите получени от всички нишки и да изведе реалният сбор от всички суми по фактури.

Част 3 - Имплементация на Java

1. Код на Java

<https://github.com/desi109/invoices-sum-calculator---multithreading-java-ap>

InvoicesSumCalculatorMultithreading class

```
package com.invoices.sum.calculator;

import java.io.File;
import java.io.FileNotFoundException;
import java.nio.file.Paths;
import java.util.ArrayList;
import java.util.List;
import java.util.concurrent.CyclicBarrier;
import utils.csv.CsvFileReader;
import utils.processes.FileLineProcessingThread;
import utils.processes.ResultFinalizationThread;
import utils.watcher.Watcher;

public class InvoicesSumCalculatorMultithreading {

    private static final String FILE_PATH = new File(Paths.get(".").toString(),
"resources/invoices.csv").getAbsolutePath();
    private static final int NUM_THREADS = 3;
    private static CyclicBarrier barrier;
    private static List<Float> results = new ArrayList<>(NUM_THREADS);

    private static List<Thread> threads = new ArrayList<>(NUM_THREADS);

    public static void main(String[] args) {

        // 1. Start the program and the main thread
        try {
            // initialize a CyclicBarrier to wait for all FileLineProcessingThread to finish, before start
the ResultConsolidationThread
            barrier = new CyclicBarrier(NUM_THREADS, new ResultFinalizationThread(results));
            long beforeUsedMemory = Runtime.getRuntime().totalMemory() - Runtime.getRuntime().freeMemory();

            // 2. Load and process the file invoices.csv
            CsvFileReader csvFileReader = new CsvFileReader(FILE_PATH);
            Watcher watcher = new Watcher();
            watcher.startTimeNanos();
            processPostsByLineMultithreading(csvFileReader);
            watcher.endTimeNanos();

            long afterUsedMemory = Runtime.getRuntime().totalMemory() - Runtime.getRuntime().freeMemory();

            System.out.println("Reading took: " + watcher.timeMillis() + " ms");
            System.out.println("Memory used for the for the whole multithreading program: " +
((afterUsedMemory - beforeUsedMemory) / 1024.0) + " MB");

        } catch (FileNotFoundException ex) {
            System.out.println(FILE_PATH + " does not exists!");
        }
    }

    private static void processPostsByLineMultithreading(CsvFileReader csvFileReader) {
        for (int i = 1; i <= NUM_THREADS; ++i) {
            FileLineProcessingThread thread = new FileLineProcessingThread("Thread #" + i, csvFileReader,
barrier, results);
            thread.start();
            threads.add(thread);
        }
    }
}
```

```
}  
}
```

```
package utils.csv;  
  
import java.io.FileNotFoundException;  
import java.io.FileReader;  
import java.io.IOException;  
import java.util.ArrayList;  
import java.util.List;  
  
public class CsvFileReader implements AutoCloseable {  
  
    private FileReader fr = null;  
    private StringBuilder sb = new StringBuilder();  
    private int i;  
  
    public CsvFileReader(String fileLocation) throws FileNotFoundException {  
        fr = new FileReader(fileLocation);  
    }  
  
    public synchronized List<String> getCsvLine() throws IOException {  
        sb.setLength(0);  
        List<String> fileLine = new ArrayList<>();  
  
        // read every line, split its elements by comma, and put them in fileLine ArrayList  
        while ((i = fr.read()) != -1) {  
            char c = (char) i;  
  
            if (c == 10) { // 10 -> NEW LINE (\n)  
                for (String element : sb.toString().split(",")) {  
                    fileLine.add(element);  
                }  
                sb.setLength(0);  
                return fileLine;  
            } else {  
                sb.append(c);  
            }  
        }  
  
        if (sb.length() != 0) {  
            for (String element : sb.toString().split(",")) {  
                fileLine.add(element);  
            }  
            sb.setLength(0);  
            return fileLine;  
        }  
        return null;  
    }  
  
    @Override  
    public void close() { }  
}
```

```

package utils.processes;

import java.io.IOException;
import java.util.ArrayList;
import java.util.List;
import java.util.concurrent.BrokenBarrierException;
import java.util.concurrent.CyclicBarrier;
import utils.csv.CsvFileReader;
import utils.watcher.Watcher;

public class FileLineProcessingThread extends Thread {
    private String threadName;
    private CsvFileReader csvFileReader;
    private CyclicBarrier barrier;
    private List<Float> results;

    public FileLineProcessingThread(String threadName, CsvFileReader csvFileReader, CyclicBarrier barrier,
List<Float> results) {
        this.threadName = threadName;
        this.csvFileReader = csvFileReader;
        this.barrier = barrier;
        this.results = results;
    }

    @Override
    public void run() {
        Watcher watcher = new Watcher();
        watcher.startTimeNanos();
        int fileLinesSize = 0;
        float sumOfAllInvoicesForCurrentThread = 0.0f;
        List<String> fileLine = new ArrayList<>();

        try {
            fileLine = csvFileReader.getCsvLine();

            while (fileLine != null) {
                ++fileLinesSize;

                // check if the sixth element is numeric (the invoice amount)
                if (isNumeric(fileLine.get(5))) {
                    float invoiceAmount = Float.parseFloat(fileLine.get(5));
                    if (isNumeric(fileLine.get(4))){
                        float invoiceQuantity = Float.parseFloat(fileLine.get(4));
                        sumOfAllInvoicesForCurrentThread += invoiceAmount * invoiceQuantity;
                    } else {
                        sumOfAllInvoicesForCurrentThread += invoiceAmount;
                    }

                    //simulate more complicated computational work
                    // Thread.sleep(1);
                } else {
                    if (fileLine.size() < 5) {
                        String lineContent = "[";
                        int elementNumber = 0;
                        for (String element : fileLine) {
                            if ((fileLine.size() - 1) == elementNumber) {
                                lineContent += element.trim() + "]";
                            } else {
                                lineContent += element.trim() + ", ";
                            }
                        }
                    }
                }
            }
        }
    }
}

```



```

        elementNumber++;
    }

    System.out.println("Warning: inconsistent line: " + fileLinesSize + "! Content: " +
lineContent);
        continue;
    }
}

fileLine = csvFileReader.getCsvLine();
}
} catch (IOException e) {
    e.printStackTrace();
}

results.add(sumOfAllInvoicesForCurrentThread);

watcher.endTimeNanos();
System.out.println("Execution time of thread " + threadName + ": " + watcher.timeMillis() + " ms");
System.out.println("Sum of all invoices of thread " + threadName + ": " +
sumOfAllInvoicesForCurrentThread);
System.out.println("File lines size processed by thread " + threadName + ": " + fileLinesSize);

try {
    // the CyclicBarrier will wait for all FileLineProcessingThread to finish, before start the
ResultConsolidationThread
    barrier.await();
} catch (InterruptedException | BrokenBarrierException e) {
    e.printStackTrace();
}
}

private static boolean isNumeric(String strNum) {
    if (strNum == null) {
        return false;
    }
    try {
        float f = Float.parseFloat(strNum);
    } catch (NumberFormatException nfe) {
        return false;
    }
    return true;
}
}

```

```

package utils.processes;

import java.util.List;

public class ResultFinalizationThread extends Thread {
    private List<Float> results;

    public ResultFinalizationThread(List<Float> results) {
        this.results = results;
    }

    @Override
    public void run() {
        System.out.println("Result Finalization Thread started!");
        float sum = 0.0f;

        for (Float result : results) {
            sum += result;
        }

        System.out.println("Invoices sum: " + sum);
    }
}

```

```

package utils.watcher;

public class Watcher {
    private long startTime = -1;

    public void startTimeNanos() {
        this.startTime = System.nanoTime();
    }

    public long endTimeNanos() {
        return System.nanoTime() - this.startTime;
    }

    public double timeMillis() {
        return this.endTimeNanos() / 1000000.0;
    }
}

```

InvoicesSumCalculatorSingleThreaded class

```
package com.invoices.sum.calculator;

import utils.csv.CsvFileReader;

import java.io.File;
import java.io.FileNotFoundException;
import java.io.IOException;
import java.nio.file.Paths;
import java.util.ArrayList;
import java.util.List;
import utils.watcher.Watcher;

public class InvoicesSumCalculatorSingleThreaded {

    private static final String FILE_PATH = new File(Paths.get(".").toString(),
"resources/invoices.csv").getAbsolutePath();

    public static void main(String[] args) {

        // 1. Start the program and the main thread
        try {
            long beforeUsedMemory = Runtime.getRuntime().totalMemory() - Runtime.getRuntime().freeMemory();

            // 2. Load and process the file invoices.csv
            CsvFileReader csvFileReader = new CsvFileReader(FILE_PATH);
            Watcher watcher = new Watcher();
            watcher.startTimeNanos();
            processPostsByLineSingleThreaded(csvFileReader);
            watcher.endTimeNanos();

            long afterUsedMemory = Runtime.getRuntime().totalMemory() - Runtime.getRuntime().freeMemory();

            System.out.println("Reading took: " + watcher.timeMillis() + " ms");
            System.out.println("Memory used from a single thread: " + ((afterUsedMemory - beforeUsedMemory)
/ 1024.0) + " MB");

        } catch (FileNotFoundException ex) {
            System.out.println(FILE_PATH + " does not exists!");
        }
    }

    private static void processPostsByLineSingleThreaded(CsvFileReader csvFileReader) {
        Watcher watcher = new Watcher();
        watcher.startTimeNanos();
        int fileLinesSize = 0;
        float sumOfAllInvoicesForCurrentThread = 0.0f;
        List<String> fileLine = new ArrayList<>();

        try {
            fileLine = csvFileReader.getCsvLine();

            while (fileLine != null) {
                ++fileLinesSize;

                // check if the sixth element is numeric (the invoice amount)
                if (isNumeric(fileLine.get(5))) {
                    float invoiceAmount = Float.parseFloat(fileLine.get(5));
                    if (isNumeric(fileLine.get(4))) {
                        float invoiceQuantity = Float.parseFloat(fileLine.get(4));
                        sumOfAllInvoicesForCurrentThread += invoiceAmount * invoiceQuantity;
                    }
                }
            }
        }
    }
}
```

```

        } else {
            sumOfAllInvoicesForCurrentThread += invoiceAmount;
        }
        //simulate more complicated computational work
        // Thread.sleep(1);
    } else {
        if (fileLine.size() < 5) {
            String lineContent = "[";
            int elementNumber = 0;
            for (String element : fileLine) {
                if ((fileLine.size() - 1) == elementNumber) {
                    lineContent += element.trim() + "]";
                } else {
                    lineContent += element.trim() + ", ";
                }
                elementNumber++;
            }

            System.out.println("Warning: inconsistent line: " + fileLinesSize + "! Content: " +
lineContent);
            continue;
        }

        fileLine = csvFileReader.getCsvLine();
    }
} catch (IOException e) {
    e.printStackTrace();
}

watcher.endTimeNanos();
System.out.println("Execution time for a single thread: " + watcher.timeMillis() + " ms");
System.out.println("File lines size processed by a single thread: " + fileLinesSize);
System.out.println("Invoices sum: " + sumOfAllInvoicesForCurrentThread);
}

private static boolean isNumeric(String strNum) {
    if (strNum == null) {
        return false;
    }
    try {
        float f = Float.parseFloat(strNum);
    } catch (NumberFormatException nfe) {
        return false;
    }
    return true;
}
}

```

2. Експериментална технологична рамка

С цел изследване на поведението, бързината, скоростта и ефективността на програмата бяха проведени няколко експеримента с различен брой нишки с цел изчисляване на най-добрият вариант.

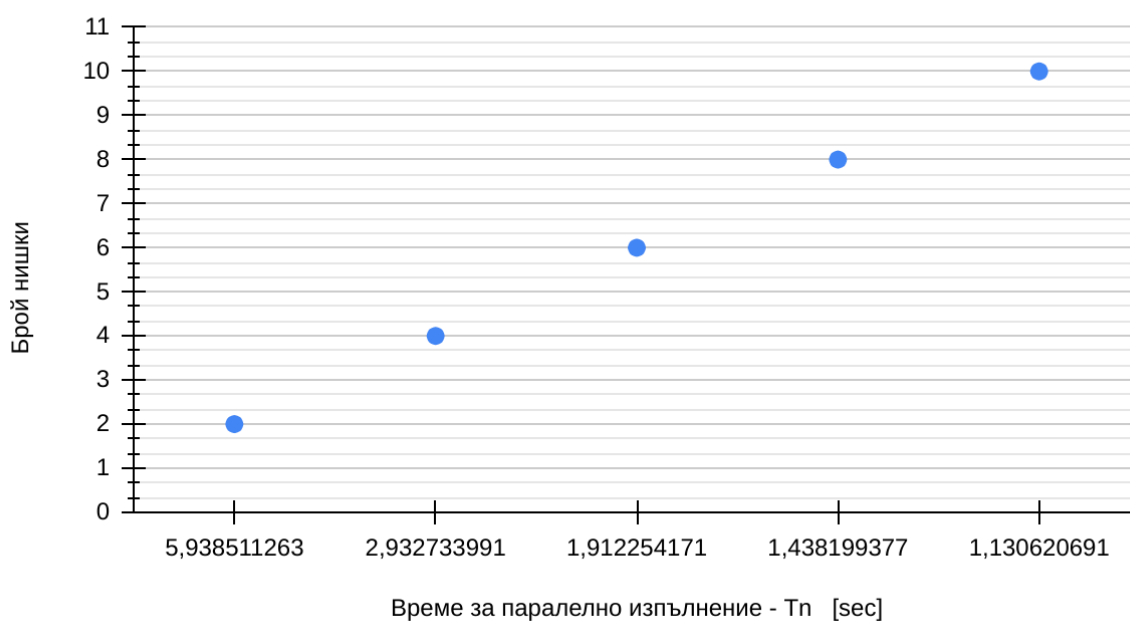
Атрибут	Обозначение	Формула	Единица
Размер на машината	n	-	бр. ядра
Тактова честота	f	-	MHz
Работен товар	W	-	Mflops
Време за последователно изпълнение	T1	-	sec
Време за паралелно изпълнение	Tn	-	sec
Скорост	Pn	$Pn = W / Tn$	Mflops/sec
Ускорение	Sn	$Sn = T1 / Tn$	-
Ефективност	En	$En = Sn / n$	-

Експериментът беше проведен на машина с процесор Intel® Core(TM) i7-8750H CPU @ 2.20GHz. Физическите ядра на този процесор са 6, но той използва технологията на Intel® Hyper-Threading, чрез която процесорът разделя физическите си ядра на виртуални ядра, които се третира така, сякаш всъщност са физически ядра от операционната система. В конкретния случай този процесор е с 6 ядра и използват Hyper-Threading-a за създаване на 12 виртуални ядра. Така че ще приемем, че размерът на машината е $n = 12$ броя ядра. Всички 12 процесорни ядра имат работния товар 4399.99 Mflops. Процесорът има тактова честота 2.20 GHz, което е равно на 2200 MHz.

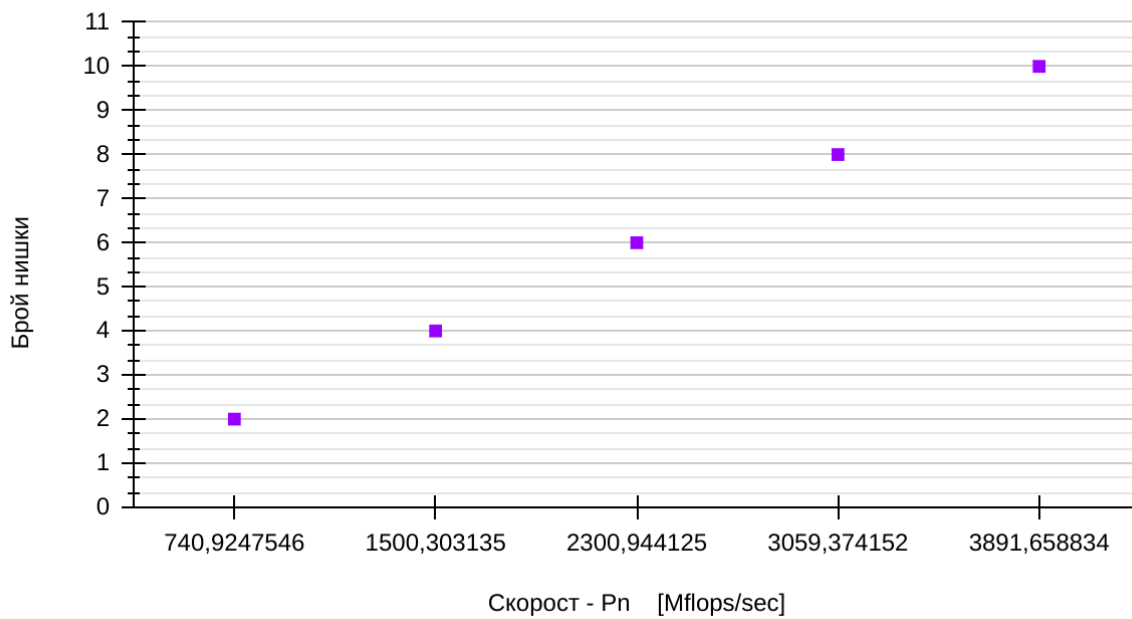
Атрибут	Обозначение	Стойност	Единица
Размер на машината	n	12	бр. ядра
Тактова честота	f	2200	MHz
Работен товар	W	4399.99	Mflops

Работен товар - W [Mflops]	4399,99				
Време за последователно изпълнение - T1 [sec]	12,14669954				
Брой нишки	2	4	6	8	10
Време за паралелно изпълнение - Tn [sec]	5,938511263	2,932733991	1,912254171	1,438199377	1,130620691
Скорост - Pn [Mflops/sec]	740,9247546	1500,303135	2300,944125	3059,374152	3891,658834
Ускорение - Sn	2,045411551	4,141766547	6,352031921	8,445768875	10,74339045
Ефективност - En	1,022705776	1,035441637	1,058671987	1,055721109	1,074339045

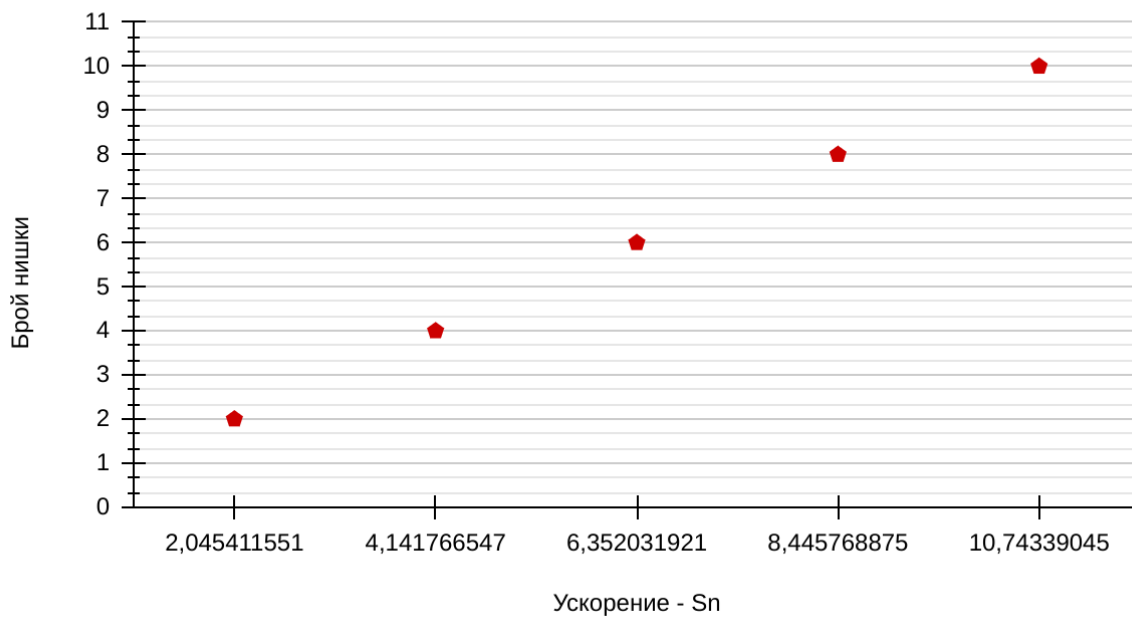
Време за паралелно изпълнение

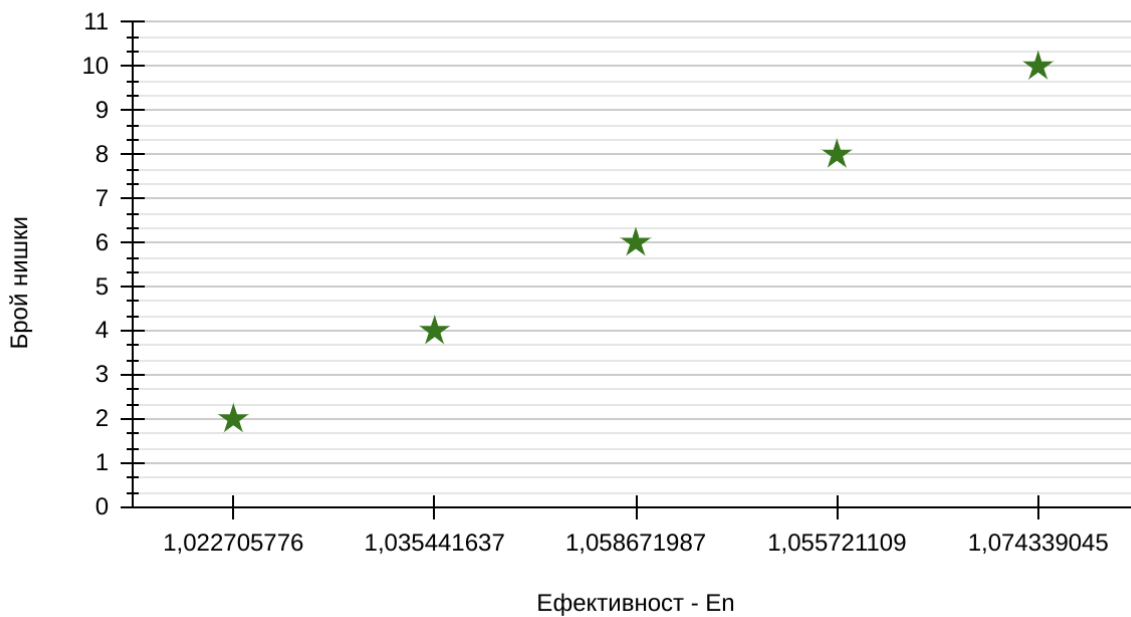
Скорост за паралелно изпълнение

Ускорение за паралелно изпълнение

Ефективност за паралелно изпълнение

Част 5 - Резултати от експеримента

1 thread - InvoicesSumCalculatorSingleThreaded.java

Execution time for a single thread: 12146.699535 ms

File lines size processed by a single thread: 10000

Invoices sum: 2656788.2

Reading took: 12176.839503 ms

Memory used from a single thread: 43302.390625 MB

2 threads - InvoicesSumCalculatorMultithreading.java

Reading took: 11.13696 ms

Memory used for the for the whole multithreading program: 491.5390625 MB

Execution time of thread Thread #1: 5939.425139 ms

Execution time of thread Thread #2: 5938.511263 ms

Sum of all invoices of thread Thread #2: 1331163.9

Sum of all invoices of thread Thread #1: 1325630.8

File lines size processed by thread Thread #2: 5001

File lines size processed by thread Thread #1: 4999

Result Finalization Thread started!

Invoices sum: 2656788.2

4 threads - InvoicesSumCalculatorMultithreading.java

Reading took: 16.212648 ms

Memory used for the for the whole multithreading program: 1064.890625 MB

Execution time of thread Thread #1: 2932.733991 ms

Execution time of thread Thread #3: 2931.733848 ms

Execution time of thread Thread #4: 2931.502864 ms

Execution time of thread Thread #2: 2932.124885 ms

Sum of all invoices of thread Thread #1: 661921.8

Sum of all invoices of thread Thread #2: 662503.7

Sum of all invoices of thread Thread #4: 663492.1

Sum of all invoices of thread Thread #3: 668875.1

File lines size processed by thread Thread #3: 2500

File lines size processed by thread Thread #2: 2501

File lines size processed by thread Thread #1: 2500

File lines size processed by thread Thread #4: 2499

Result Finalization Thread started!

Invoices sum: 2656788.2

6 threads - InvoicesSumCalculatorMultithreading.java

Reading took: 13.387816 ms

Memory used for the for the whole multithreading program: 1556.46875 MB

Execution time of thread Thread #3: 1910.341228 ms

Execution time of thread Thread #2: 1910.547334 ms

Execution time of thread Thread #1: 1912.254171 ms

Execution time of thread Thread #4: 1911.321964 ms

Execution time of thread Thread #6: 1911.113805 ms

Execution time of thread Thread #5: 1910.678237 ms

Sum of all invoices of thread Thread #6: 432005.88

Sum of all invoices of thread Thread #4: 447387.16

Sum of all invoices of thread Thread #3: 444153.97

Sum of all invoices of thread Thread #2: 441764.03

Sum of all invoices of thread Thread #5: 441018.1

Sum of all invoices of thread Thread #1: 450464.12

File lines size processed by thread Thread #6: 1661

File lines size processed by thread Thread #1: 1666

File lines size processed by thread Thread #3: 1668

File lines size processed by thread Thread #2: 1673

File lines size processed by thread Thread #4: 1662

File lines size processed by thread Thread #5: 1670

Result Finalization Thread started!

Invoices sum: 2656788.2

8 threads - InvoicesSumCalculatorMultithreading.java

Reading took: 16.824377 ms

Memory used for the for the whole multithreading program: 3031.0703125 MB

Execution time of thread Thread #8: 1437.133038 ms

Execution time of thread Thread #7: 1437.670986 ms

Execution time of thread Thread #3: 1436.997481 ms

Execution time of thread Thread #6: 1436.932586 ms

Execution time of thread Thread #4: 1438.037244 ms

Execution time of thread Thread #1: 1437.094625 ms

Execution time of thread Thread #2: 1438.199377 ms

Execution time of thread Thread #5: 1438.009215 ms

Sum of all invoices of thread Thread #1: 339764.88

Sum of all invoices of thread Thread #2: 334265.56

Sum of all invoices of thread Thread #8: 324815.06

Sum of all invoices of thread Thread #3: 338719.12

Sum of all invoices of thread Thread #4: 332552.62

Sum of all invoices of thread Thread #6: 335678.06

Sum of all invoices of thread Thread #7: 335720.66

Sum of all invoices of thread Thread #5: 315277.06

File lines size processed by thread Thread #8: 1243

File lines size processed by thread Thread #7: 1253

File lines size processed by thread Thread #6: 1248

File lines size processed by thread Thread #1: 1252

File lines size processed by thread Thread #2: 1250

File lines size processed by thread Thread #3: 1251

File lines size processed by thread Thread #5: 1247

File lines size processed by thread Thread #4: 1256

Result Finalization Thread started!

Invoices sum: 2656788.2

```
10 threads - InvoicesSumCalculatorMultithreading.java
```

```
-----  
Reading took: 13.635819 ms
```

```
Memory used for the for the whole multithreading program: 3112.90625 MB
```

```
Execution time of thread Thread #6: 1130.132833 ms
```

```
Execution time of thread Thread #8: 1128.921756 ms
```

```
Execution time of thread Thread #4: 1129.655975 ms
```

```
Execution time of thread Thread #3: 1129.722024 ms
```

```
Execution time of thread Thread #9: 1129.694425 ms
```

```
Execution time of thread Thread #5: 1130.269559 ms
```

```
Execution time of thread Thread #7: 1130.231167 ms
```

```
Execution time of thread Thread #2: 1130.620691 ms
```

```
Execution time of thread Thread #10: 1129.809512 ms
```

```
Execution time of thread Thread #1: 1129.831789 ms
```

```
Sum of all invoices of thread Thread #7: 269425.97
```

```
Sum of all invoices of thread Thread #9: 262524.75
```

```
Sum of all invoices of thread Thread #3: 273199.34
```

```
Sum of all invoices of thread Thread #4: 261790.38
```

```
Sum of all invoices of thread Thread #6: 277591.75
```

```
Sum of all invoices of thread Thread #8: 260602.7
```

```
Sum of all invoices of thread Thread #10: 261876.3
```

```
Sum of all invoices of thread Thread #1: 263846.84
```

```
Sum of all invoices of thread Thread #2: 259826.84
```

```
Sum of all invoices of thread Thread #5: 266107.7
```

```
File lines size processed by thread Thread #6: 1002
```

```
File lines size processed by thread Thread #7: 1005
```

```
File lines size processed by thread Thread #9: 989
```

```
File lines size processed by thread Thread #2: 1006
```

```
File lines size processed by thread Thread #10: 1000
```

```
File lines size processed by thread Thread #5: 1002
```

```
File lines size processed by thread Thread #4: 1002
```

```
File lines size processed by thread Thread #3: 1008
```

```
File lines size processed by thread Thread #8: 997
```

```
File lines size processed by thread Thread #1: 989
```

```
Result Finalization Thread started!
```

```
Invoices sum: 2656788.2
```

Част 6 - Заключение

Програмните езици поддържат различни подходи свързани с нишковото програмиране, като в този проект бяха разгледани някои основни концепции, както и тяхната същност и имплементация. Програмирането с нишки е изключително важно за всяко по-мощно приложение, особено, ако то обработва, запазва и създава данни. Всеки програмист трябва да знае как да оптимизира създадените от него програми, така че да работят максимално надеждно, бързо и оптимално.